

NÉPÜNK

ERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
ORADEA
Strada Iosif Vulcan No. 4.
Telephon: 440.

ZSIDÓ HETILAP
Főszerkesztő — Felelős szerkesztő
WASSERSTROM SÁNDOR LEITNER ZOLTÁN

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Belföldön: Egész évre hitközségeknek és vállalatoknak 500 Lei, magánosoknak 260 Lei.
Külföldön: 4-2 Dollár, Kc. 120-80,
P. 25-15, S. 30-20, Dinár 180-150.

Barthou válaszol Cuzának

A világpolitika érdeklődésének honlok-terében egy hélig Barthou francia külügy-miniszter romániai és jugoszláviai látogatása állott. Amint a híres és nagybefolyású francia politikus átutazott Erdélyen, lapunk szerkesztője minden igyekezetével azon volt, hogy a zsidó kérdéssel kapcsolatban megszólaltassa Európának e jelenleg egyik legjelentősebb államférfiát. A lehetlenséggel határossá vált ez az igyekezetünk, azonban, ami nem sikerült nekünk — sikerült a zsidóság nagy ellenfelének — Cuzának.

A parlament fényes külsősége és súlyos belső tartalommal telített diszülést tartott Louis Barthou francia külügyminiszter tiszteletére. Ezen az ülésen felszóltak az összes pártvezérek. Cuz is szólásra emelkedett és arra kérte Barthout, hogy mint francia nacionalista és keresztény, igyekezzen odahatni, hogy a zsidóság nemzetközi befolyása elé gátat vessenek.

Barthou válaszolt. És ezt a választ aranybetűkkel kellene kiaplakátirozni mindenhol, amerre a gyűlölet magvát hintik el azok, akiknek legujabban Berlin kéréseivel len politikája lett a követendő mintakép. Akik meginogtak abban a hitükben, hogy nincsen már tisztán látó, nemesen érző, józan, bátor és okosan gondolkozó felelős tényező Európának a mai zürzavaros légkörében, azok üdüljenek fel Barthou szavain. Oázis ez, abban a tikkasztó légkörben, amely megült a diktatúrás miázmáktól terhes atmoszféráját ennek a vén földrésznek.

Barthou ezt válaszolta Cuzának és a világ valamennyi Cuzájának, a román parlament szöszkéről:

„Én nacionalista és keresztény vagyok. Nacionalista vagyok a szó legmagasztosabb értelmében, mert azt követelem, hogy mindenki tisztelje a nemzeti jogok védelmének törvényét. Ugyanezt követelem azonban minden elnyomott nép számára is. Keresztény vagyok és katolikus. nemcsak szóval, hanem szívem mélyén is s épen azért követelem, hogy tiszteljük mások vallási jogait is.“

Barthou fenti szavaiban annak a népnek lelke szólalt meg, amely 150 esztendeje az emberi felvilágosodottság, szabadságjogok, egyenjogok és egyenjoguság zászlóját lengeti a világ horizontján. Barthou szavai lángoló szavak, amelyek meg kell dobogtassák minden zsidó szívét, az ország határain belül, de az országon kívül is. Mert Barthou szavai tisztán és érthetően ezt hirdelik:

Nem szabad gyűlölni valakit nemzeti ségért, nem szabad senkit sem üldözni vallása miatt. Ezt hallotta Cuz is és hallották mindazok, akiknek eddig az volt életcéljuk, hogy a gyűlölet magvát hintsék el ember és ember között, akiket a sors egy ország kereteibe forrasztott. És eljött Barthou Párisból. Diadalmenetének minden mozzanatát szeretettel figyelte az utódállamok zsidósága. De amíg csak politikumról volt szó, addig nekünk beleszólásunk sin-

csen. Amikor azonban Cuz által odadobott kesztyűt felvette az ősz politikus és kijelentette, hogy „tiszteljük a mások vallási jogait is“, ez ragyogó mementó és büszke örömmel tölthet el bennünket. Románia nagy barátjának atyai tanácsa ez, egy mélységes nagystíű, horizontális átfogó erejű bölcs great-old-man-nek tapintatos intelme: ne gyűlöljétek a zsidót, mert az a francia demokrácia, amely a világ legelső népévé tette a franciát, ezt nem látja szívesen, nem érti meg és idegenül áll vele szemben. Prófétai hang volt ez, amely kópiája annak, amit a Szentírásunk mond: becsüld az idegent, aki körödben él. Becsüldétek népeket a zsidót, mert körödben él. Ezt mondotta Barthou és ezért a zsidóság mélységes háliját érdemli meg.

Ujra tárgyalták a Horst Wessel pert és

Halálra ítélték két zsidót Németországban

Berlin. — Horst Wessel, a hirhedt náci költő, akit 1930-ban egy selyem-fü ittas állapotban szívenlőtt, nemzeti hőssé avasztotta a Harmadik Birodalomban. Kültelki strófráit a nemzetiszocialisták megzenésítették és nemzeti himnusszá léptették elő. Horst Wessel emlékére már filmet is készített a Hitler-kormány, amely melesleg csufos kudarcot aratott.

Horst Wessel még akkor gyilkolták meg, amikor Németországban még a weimari alkotmány és törvények alapján nyomoztak és ítélték. A nyomozás akkor szenzációs részleteket derített ki Horst Wessel életéről, amit azonban a náci a per újratárgyalásánál igyekeztek elfelejteni.

A dicsőített nácihős, Horst Wessel közönséges selyemfű volt, akit prostituáltak tartották ki. A költő együttlakott egy nyilván tartott nővel, akit rendszerint veréssel kényszerített az uccára, hogy testével pénzt keressen számára. Ezt a tényállást a prostituált az első tárgyalás alkalmával esküvel erősítette meg. A háziasszony, akinek többször volt szóváltása Wesselrel, mert nem fizette a házbért és mindig részegen járt haza, felbérelte Ali Hehler ismert külvárosi verekedőt, hogy szabadítsa meg őt a költőtől. Ali Hehler pedig, aki szintén prostituáltak kenyerén élt és egyébként sem szívesen látta vetélytársát,

egy szóváltás alkalmával halálos golyóval végzett Wesselrel. Így halt meg Wessel, a selyemfű, egy selyemfű golyójától.

Ali Hehler a bíróság több évi börtönre ítélt. A náci azonban, amidőn uralomra jöttek, felújították a pert, mert állításuk szerint zsidók és kommunisták tették el láb alól a „halhatatlan“ mestert. Addig kutattak és nyomoztak, míg hamisanukkal bizonyítani nem tudták, hogy Ali Hehler nem egyedül gyilkolt. Így került a vádlottak padjára a második tárgyalás során Zoli Epstein és Hans Zieger két zsidó fiatalember. A vád olyan gyenge alapon állott, hogy az ügyészség is mindössze azzal vádolta a zsidó fiatalembereket, hogy míg Ali Hehler végzett Wesselrel, addig ők, mint bűntársak őrt állottak a sarkon. Bizonyíték? SA fiúk voltak a tanúk. Tökéletesen elegendő ahhoz, hogy két zsidót halálra ítéljenek. A bíróság így is járt el. A két „ört álló“ zsidót halálra ítélték a vád és bizonyítékok terhe alatt.

A náci selyemfű és nemzeti hős emlékét a Harmadik Birodalom tehát két bitófával és ártatlan zsidó ifjak vérével is meg akarja örökíteni.

Mint értesülünk, az ártatlan zsidó fiatalembereket már ki is végezték.

Egy francia politikus — Anglia mandátumszegő politikájáról

Genf. Justin Godart volt francia miniszter, a Genfben üléselő nemzetközi munkakonferencia elnöke Palesztinai látogatása során nyert tapasztalatairól nagyszabású előadást tartott Genfben E. Pittard egyetemi tanár, a híres antropológus elnöklete alatt.

Előadásban a csodával határosnak mondotta azt a fejlődést, amelyet a zsidó építő

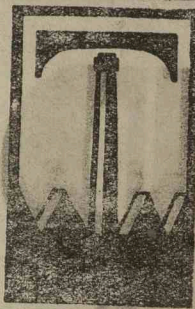
munka produkált Palesztinában 1929 óta, amikor először látogatta meg az országot. Az arabok igyekeznek mindent átvenni, ami a zsidó gazdálkodásban előnyösen befolyásolja a fejlődést. Palesztinában egy új, erős, morális és fizikai szempontból egyaránt egészséges zsidó nemzedék nő fel, amelyet nem kell féltetni már olyan gonosz támadásoktól, mint amilyen az

Ismeri Ön a TELLMANN szövetet?

Ha nem —
 úgy **kérje** minden posztókereskedésben
 csakis a

TELLMANN VILMOS ÉS TÁRSAI RT.

brasovi posztógyár által gyártott
 kiváló minőségű szövetkülönlegességeket!
**Meg fog győződni, hogy gyártmányait egyetlen posztógyár
 termékei sem mulják felül!**



1929 évi zavargás volt. Justin Godart ezután a bevándorlás kérdésével foglalkozott és, ha mérsékelt hangon is, de éles érvekkel bírálta az angol mandatárius hatalom politikáját Palesztinában. Rámutatott arra, hogy olyan időben, amikor az ország hatalmas gazdasági fellendülésben van, szűkkeblű és kifejezetlen rosszindulatú módon igyekeznek a kormány béklyóba kötni a zsidó munkásbevándorlást.

— Ezen politika ellen — mondotta Justin Godart — tiltakoznom kell a cionizmus összes

francia barátait magában foglaló „France-Palesztine” Szövetség nevében.

Előadása befejező részében a zsidóság-hoz intézte szavait. A legnagyobb veszedelem a Zsidó Nemzeti Offhokra nem az arabok és nem a mandatárius hatalom megatartása, hanem a belső zsidó egyenlenség. A belső cionista harcok Palesztinában súlyos károkat okozhatnak az egész zsidó népnek a mai sorsdöntő órában, és oda kell hatniok az illetékes zsidó köröknek, hogy ezek a belső harcok megszűnjenek.

Amit a miniszternek nem szabad, azt szabad Freund Chaimnak

Careiben is felfordult a hitközség békéje, mert a volt carei-i, jelenleg satumarei főrabbi nem engedi, hogy a főbbség akarata érvényesüljön

Carei, június hó 26. Az ügy előzményeiről írtunk már többször leírva a Careiben már régóta forr az elégtelenség, de amíg Teitelbaum Joel főrabbi nem ment Satumara, addig viszonylagos nyugalom látszott. Ez a látszat is felborult abban a pillanatban, amikor a távozott főrabbi továbbra is vezetni akarta volt hitközségét és olyan utódot akart maga után, akinek megválasztása anyagi és családi érdekeinek legjobban megfelel.

Az egész erdélyi napisajtó részletesen foglalkozott azzal a harccal, amelyet a „hajasok és parókások” harcának fog ismerni a „örténelem.” A „hajasok”, akik különben igen jámbor vallásos zsidók, bizonyos körülmények miatt hátférbe szorultak a carei hitközségben, ugyanarra, hogy végül már szavazati joguk sem volt. Ezt a miniszter most egy beadványra megválasztotta és 85.059-1934. szám alatti rendeletével azok számára is megadta a szavazati jogot, akiket eleddig, bizonyos körök, kizárta az akartak szorítani a hitközségi ügyekben való beleszólástól.

Ilyen előzmények után, igen érdekes és fordulatokban gazdag napjai voltak a carei hitközségnek, míg végül sikerült gyorsan egy megfelelő főrabbit beinstallálni, aki bírja a hívek többségének bizalmát, azonban nem mondhatja ugyanezt az általában igen népszerűen Központi Irodáról, illetve annak alelnökéről, Freund Chaimról, akinek ténykedéseit ez ügyben alant alaposan megvilágítjuk.

Horovitz Ábrahám lett az új főrabbi

Hónapok óta folyt az ádallan harc akörül, hogy ki legyen a nagymúltú hitközség új főrabbi. Meghívták Weisz Eizig, a Nagyszőlősi lakó szaploncai rabbit, hogy tisztelettel megérkezését látogatásával Carei városában. A szaploncai rabbi folyó hó 21-én be is érkezett Careibe, vejevel Horovitz Ábrahámmal, akit előre, mint legbiztosabb kandidátust vártak a város zsidói. Az állomásnál hatalmas tömeg várta a rabbit, akiket lelkes órációval fogadtak. Az állomásnál olyan fő meg volt, hogy még a forgalmat is néhány percre megakasztották. Weinberger Sámuel hitközségi elnök a rabbi elé utazott Satumareig és sikerült neki keresztülhuzni annak a pártnak számításait, akik még most is Teitelbaum-párt néven ismer az erdélyi és Carei vidéki zsidóság. Azt hirdették, hogy Halmeuban tölti a rabbi az éjszakát, hogy így csökkentsék a fogadtatás imponansságát, de ez a trükk sem sikerült.

Pénteken nagyobb csoport chasszid azt a kérdést intézte a jelenlegi vezetéshez, hogy hajlandók-e minden további nélkül átadni helyüket azoknak, akiket ők jónak látnak: Grünfeld Sámuel elnöknek, Klein Mór fakereskedőt alelnöknek, Erank Sámuel templomgondnoknak. Természetesen nemmel választottak, mire

erőszakkal el akarták venni a hitközségi pecsétet és kulcsokat.

Szombaton

zszulva volt a templom egész nap. Délélt Weisz Eizig rabbi tartott nagy drosét, aki többek között azt mondta, hogy nem a szakáll teszi igazán vallásossá az embert, hanem az élet minden vonalán tanúsított megatartása. A beszéd közben egy követ dobta a templom felé, amely be is tört egy ablakot. A rabbi erre azt a megjegyzést tette, hogy a támadó valószínűleg nem tudja mit csinál. Délután 5 órakor Horovitz Ábás rabbi tartott nagyszabású többórás beszédet. Hatalmasan felépített beszédében, beszélt a zsidóság nagy szenvedéseiről, a spanyol időktől kezdve, mind a mai napig, amikor annyit szenvednek Németországban. A beszéd megnyerte a hallgatóság tetszését és leikesen ünnepelte az imponans megjelenését, kiváló képességekkel megáldott nagytudású főrabbit.

Vasárnap

már nem volt oly békés a hangulat Careiben, mint szombaton. Akkor már jöhettek utazók Satumare-ról, hogy mit is kell tenni és a békét alaposan megbontani. Reggel 8 órakor hatalmas rendőri készültség mellett kezdődött a szavazati cédulák kiosztása. Fehér és kék cédulák voltak. Fehérrel a 11-es papjelölő bizottságra lehetett szavazni, míg a kék a papválasztásra jogosította fel a szavazókat. Nagy érdeklődés mutatkozott a választás iránt. Pontban 11 órakor kezdődött a közgyűlés, amely hivatott lett volna a 11-es rabbielölő bizottságot megválasztani. Veres rendőrfőnök erőlyesen ügyelt a rendre, azért volt viszonylag nagy a nyugalom. A 21 tagú előjáróság előzőleg újból összeült tanácskozni, hátha létre lehet hozni a békét. Rosenberg Jenő chassid-párti 8 napi haladékat kért pártja nevében. Aron Mór askenáz-párti tiltakozott ellene. Id. Klein József csatlakozik Aron Mór tiltakozásához. Stein Herman fakereskedő az alapszabályok 72 paragrafusára való hivatkozással tiltakozik a rabbielölő bizottság ellen 12 órakor újból megnyitják a közgyűlést. Két csoportban vonulnak fel az askenáz és chassid párti hívek. Schwartz Nándor és Kaszovits Sámuel vezetése alatt álló chassid párt nagy lármát csap. A rendőrfőnök kiüritte a termet karhatalommal. Nagy lötás-futás, mert mégis békét akarnak létrehozni. De eredmény nincs. Este 9 órakor folytatódik a nagy gyűlés. A rendőrfőnök kijelenti, hogy mindenkinek joga van szavazni, akinek a miniszteri rendelet ehhez jogot ad. A választás ötös csoportokban zajlik le. A kandidáló bizottság 11 tagja a következőkből állott: Deutsch Farkas, Grünberger Nándor, Grünspán Ignátz, Herskovits József, Klein Lipót, Kolb Sámuel, Meisels Herman, Pataky Sámuel, Rosenberg Zoltán, Schönföld Izidor és Wohl Jakob. Ez a bizottság 117

szavazatot kapott. A bizottság maga választott elnököt, aki Kolb Sámuel lett. Két rabbit jelöltek. Horovitz Ábrahámot és Briszik Márton tásnadi rabbit. A rabbielölési aktus előtt a Machziké Tóra együletben tömörült tagok (hajasok) kéri jogaikat érvényesítették. Ezzel szemben hajlandók rendszeresen kultuszadókat fizetni, üléseket kivenni a nagytemplomban és Brach Lázár eddigi rabbiukat kéri magaddá megválasztatni. Ennek terheit az új 66 hajas tag fogja fedezni. Az új rabbi fizetését is fixirozzák. Fizetése 5500 lei lesz.

Ezután megkezdődik a szavazás. Első szavazó Grünspán Ignátz cipókereskedő, 246 szavazatot adott le, amelyből 146 szavazat esik Horovitz Ábrahámra és ezzel őt deklarálják Carei főrabbjává. Felkérnek egy tíz tagú bizottságot, akik elmennek az új főrabbiért, hogy még este állásába installálják. Az izgalmas vasárnapnak vége.

Mi történt hétfőn és kedden?

Az ujonnan megválasztott főrabbi és hívei állandóan a chasszidok terrorja alatt állottak. Hétfőn korán reggel, amikor a rituális fürdőbe ment az új főrabbi, Rosman Herman ócskavas és ruhakereskedő megtámadta és kvalifikáhatatlan sértésekkel illette. Egész nap zajongott a chassid-párt. Kedden reggel, egy 18 éves fiatalember, Löwy Jakob fia, úgy inzultálta az új főrabbit, ami példátlan a zsidóság körében.

Akcióba lép a mindenre kapható Központi Iroda.

Tekintettel arra, hogy a Központi Iroda előke Marienbadban nyaral, az Iroda irányítása újból Freund Chaim alelnök kezébe került, aki nem más, mint a jelenlegi satumarei főrabbi szócsöve. Kedden leiratot kap a carei-i hitközség vezetősége, hogy azonnal hagyja ott a helyét és a Központi Iroda által kinevezett „Comisia Interimare”-nak adja át a hitközség vezetését. Tehát amit nem szabad a román állam kormányának, (így mondják ők) azt szabad az Irodának. Nekik szabad egy „ideiglenes bizottságot” kinevezni egy hitközség élére, alapszabályok ellenére, — ha az Iroda kiklikjének ez így konvenni. Akkor nem létezik hitközségi alapszabály, nem létezik törvény és jog, hitközségi autonomia, csak az, amit ez a rettenő kiklikuralom elhatároz, — jólfelfogott önző érdekei védelmére. Azért önző és jólfelfogott, mert itt is arról van szó, hogy a jelenlegi satumarei főrabbi, vagy vejét (a jelenlegi satumarei dajent) akarja a carei-i főrabbi székbe ültetni, minden tiltakozás ellenére, vagy pedig Halberstam cluji chassid disszidens rabbit, akinek nagyon kifelé áll már a rudja, a cluji viszonyok miatt.

De most azután végre emberére talált Teitelbaum főrabbi. A carei hitközség vezetősége nem hagyja magát terrorizálni és ugyancsak a szembenálló szaploncai rabbi sem hagyja magát, mert van olyan autoritás, mint Teitelbaum Joel és reá nem lehet még azt sem kiabálni, hogy „pose” mert egy világszerte ismert és elismert caddik. Van legalább annyi híve, mint a satumarei főrabbinak és nem hagyja, hogy újból az a terror domináljon, ami pusztulásba viszi az összes erdélyi hitközségeket. Mert ez a szerencsétlensége a cluji, satumarei, oradeai és a többi nagy és kis hitközségeknek. Egyidejűleg a régi trükköt alkalmazták. Utasították a saktereket, hogy ne vágjanak és csak az általuk kinevezett „ideiglenes bizottságnak” engedelmessékedjenek. Azoknak meg pláne nem lehet vágni, akik Horovitz főrabbi adták le szavazatukat. Így négy napja nem vágnak húst Careiben és így megtörtént az a nagy eset is, hogy a Központi Iroda jóvoltából Careiben helekkel előbb lépett jogaiba, a „nein-ég” mert mindenki csak tejest eszik. Ez a terror non plus ultrája.

Összeül egy rabbitanács.

Mit tesz ilyenkor a klikk. Táviratilag összehívja híveit, hogy szankcionálják az összes jogellenes intézkedést, mert akkor minden „kóser” lesz. Valea-lui Mihailban kedden délután összeült a rabbi tanács. Résztvettek Teitelbaum Joel satumarei, Ehrenreich Salomon simleui silvaniei-i, Klein Jakob halmeui, Schönföld valea lui mihaili és a crasnai főrabbi, Fuchs Benjámin oradeai főrabbi és az iroda elnöke, Wézel Albert külföldön tartózkodnak, és így nem vehettek részt ezen a gyűlésen. Előre látható volt tehát, hogy a carei hitközség sem kerüli el végzetes sorát és az extrém irányzat, amelyet ez a kollégium képvisel és amelyet Teitelbaum Joel vezet, aki kisajátította az egész zsidó közéletet, saját családjá és párthívei részére — győzni fog. Kimondták, hogy a carei hitközség ujonnan és legálisan megválasztott főrabbiának Horovitz Ábrahámnak, el kell távozni helyéről, és a felügyelete alatt levő sechitát aszerolják. Indokolásban azt hozzák fel, hogy a szavazók között „hajasok” is vannak.

Lapzértakar értesülünk, hogy a Központi Iroda ama határozata, amely szerint a sechitát letiltja, véglegesen csak hétfőn dőntődik el Clujon, amikor is az Iroda 50-es bizottsága fog összeülni, hogy az ügyet végleg rendezze. Pár napig a lilalom értelmében nem is vágtak Careiben, — most azonban újra folyik a rituális vágás.

Ismét lángban áll az erdélyi zsidóság északi részének az a csoportja, amely oly régen áhíltja a nyugalmat. Teitelbaum Joel főrabbinak sikerült erőszakkal bejutni a satumarei főrabbi székbe. Most ugyanezt alkalmazza a carei hitközségben is. Ott is a család egy tagját akarja beerősíteni. Meri nem lett egyéb ez a nagy „önzetlenséggel” szolgálni kötelezett zsidó közélet, mint egyes rabbi és nem rabbi családok kisajátított üzleti és pénoszze érvényesítési vadászterülete, amelyre másnak bejutni nem lehet, mert akkor összedugják fejeiket a „nagyok” és minden eszközt megragadnak annak érdekében, hogy önző elgondolásuk sikerüljenek.

Igy áll a carei ügy, amely egy újabb „satumarei” ügyvé névi ki magát.

Talás-e, amit a zsidók Hitleréről írnak?

Josef Mondlicht braunschweigi menekült levelet írt a „Népünk”-höz, amelyben elmondja, a német zsidóság rettentő szenvedéseit.

Nem írja Josef Mondlicht, hogy honnan datálja levelét. Még most is benne él abban a félelmi érzésben, amely hónapokig megülte lelkét. Kiállott halálfelelem reszket ki a levél minden sorából. Mennyit kell ezeknek a szerencsétleneknek szenvedni? Mennyi Josef Mondlicht él még ott, ezeknek a barna banditáknak országában. Sokat írtunk már arról, hogy Hitlerországban több zsidó szenved és sokkal többet, mint a zsidóság évezredek történelme folyamán bármikor. Undorral és gyűlölettel kell gondoljuk a hétérok és rablók eme bestiával szemben és nem szabad egy pillanatra sem lankadjon az az érzésünk, hogy a zsidóság modernkori legnagyobb ellenségével állunk szemben. Hitleréket utóéleti remélhetőleg nemsokára a nemezis. Döbbenetes gyátlatlanságuk megérleli csufos kudarcukat. Bizonyos, hogy a sors keze megbosszulódik rajtuk, ezen a teuton-fenevad népen, amely csak vér és könnyek folyamát hozta eddig a világra. A szőke bestiák pusztulása a leghőbb iménk, gazdasági, politikai csődjük lesz a mi legnagyobb örömnepünk. Gyűlölni kell őket, bojkotálni a végsőkig és aki ezt mindmostanig talán nem érezte elég intenzíven, aki azt hitte, hogy újságírói fantázia szülte rémregények azok, amelyeket eddig a lapok közöltek, azoknak álljon itt tanuságul és örök memóriától annak a zsidóknak a kirszenvedése, akinek sikertült elmenekülni a barna pokolból és most vándorbottal kezében átkozza azokat, akik elűzték és földönfutóvá tették. Ez eredeti dokumentum, ez nem „mese,” ez élő fájló valóság.

Íme a levél szövege:

Tisztelt Szerkesztő ur!

Mivel most már végre biztonságotan érzem magam, közlöm Önnek egy kis részletét azoknak a valószínűleg titokban tartott eseményeknek, amelynek szenvedő részese voltam. Megírom azt is, hogy miért történik annyi „öngyilkosság” Németországban.

Braunschweigben egy delikatesz és fűszerüzletem volt. Amikor Hitler rémuralma megkezdődött és megjelentek a zsidóellenes rendelkezések és parancsok, elküldtem családomat azonnal Párisba. Ott egy rokonunknál helyezkedtek el, én azonban visszamaradtam, hogy üzletemet kiárusíthassam. Egy napon 2 néci jött üzletembe és azonnal letartóztattak, anélkül, hogy megmondták volna, miért? Úz-

letemet kezérték és egy cédulát ragasztottak ki a lehúzott redőnyre: „Árdrágítás miatt zárva.” Ezután egy házba vittek, bezártak egy olyan helyiségbe, ahol már 16—18 ember volt elzárva. Férfiak és nők vegyesen, akik a földön hevertek, mert egy szék sem volt a helyiségben. Három óraker délután, ugyanaz a két bandita kihívott engem és másik két embert és felvezettek az épület második emeletére. Ott egy padra ültek bennünket. Két kis asztalnál két hivatalnok ült. Az egyik hivatalnok, szenvedő társamnak a nacionalistáját vette fel, mire jött egy náci, átkutatla zsebeit, kivette pénztárcáját, felnyitlanul az asztalra dobta, azután elvette óráját, láncát, gyűrűjét. Ezeket elvette és aztán megkérdezte: van-e még pénze? Azt mondta, hogy minden pénze a tárcában van, olyat vágot a mellébe, hogy hátraesett a mögötte álló padon keresztül és ott fekvé maradt. Erre az egyik tisztviselő kiadta a felszót: Az udvarra vele!” mire egyszerűen kidobták a második emeletről, ahol természetesen holtan maradt az udvar kövezetén. Ezután nekem és társamnak, akik ezt a borzalmat végigszenvedtük, igazolni kellett, hogy Bauman — így hívták a szerencsétlen zsidó testvérünket — öngyilkos lett. Így keletkeznek az „öngyilkosságok” Németországban.

A másik napon engem hallgattak ki. Az éjszát állva kellett előbb végigszenvednem a már jelzett társaságban. Kihallgatás után minden ok és indok nélkül 8 hónapra ítélték el — árdrágítás miatt. Heidelbergbe vittek, ahol megkezdtem a büntetés leülését. Egy cellában voltam dr. Hans Bonk nevű professzorral, akit néhány nappal ezelőtt a fogházorpuskattal, úgy megvert szemem láttára, hogy ott a helyszínen meghalt. Szintén egy „öngyilkos.” Ezután megszabadultam én is a pokolból és most már szabadnak érzem magam, mert kijutottam Hitler borzalmas országából. Most megyek családomhoz és hálát adok az Istennek, hogy így megszűnt a borzalmak eme idejét.

Tisztelettel: Josef Mondlicht.

Kell-e ennél több bizonyíték? Kell-e még egyéb szó, vagy írás? Mondlicht testvérünk őszintén őszinte levele beszél magától. Üdvölni szeretnénk, ökleinkkel az eget megvárni, mert ártatlan félmillió testvérünk szen-

Fogászati rendelő

Str. Alexandri 22 (Teleky-u.)

FOG

huzások
koronák 100 leitől
fehér fogak 100 leitől
tömések 40 leitől

Valódi aranykoronák és a legújabb platina színű fehér koronák

fájdalommentesen készülnek

Tisztviselőknak és alkalmazottaknak kedvező részletfizetés

Hartstein M.
Dentist.

Utazók! Vidékiek!

Ugy élkezhetsz, mint otthon a

BERKOVITSNÉ

orth. kóser vendéglőben, Oradea N. Jorga-u. 19.
Utazóknak 10% kedvezmény

ved Európa közepén egy szadista, gaz bandita-horda karmai között.

Nincs fegyverünk, hogy megtoroljuk. — Nincs egyéb erőnk, mint a fogadalom arra, hogy ahol és amikor lehet zsidó bosszút kell álljon a sok ártatlanul kiontott vértől. Nem vérrel és nem mocsokkal, ahogy a Teutonok népe. De bojkotál és mindenek negligálásával, ami német. Fogadalom kell: hogy száradjon el az a zsidó kéz, amely német árut vásárol, aki bármiben is támogatja a németeket és elősegíti azok boldogulását. Az újabbban agyonreklamizált Bayer gyártmányokat éppen úgy vesszük meg, mint I. G. Farben többi cikkei, minden német gyártmányra mondjuk ki — újból és újból, bojkotáltunk!

Étterem ארטה כשר

BUZIAS fürdőn, az üdülő vendégek részére, a higiénia minden követelményének megfelelő, a legnagyobb komforttal berendezve, pontos kiszolgálással és olcsó árakkal. Megnyitlt május hó 15-én. Szíves párfogást kér az igen tisztelt fürdőző vendégek részéről

KLEIN és WEISZ

Külön dietikus konyha. Buzias, Str. Postei 9.

Paál Jób eredeti riportja:

Nyolc zsidó sirnál, egy néma temetőben, ahol nincsenek halottak...

Égbe nyúló hegyek titokzatos mélységei, misztikus öreg fatörzsek, keskeny ösvények, sűrű erdők mélyén legendákat mesélnek abban az országban, ahol megszülettek Grimm meséi. Itt, az Egerlandban éltek a törpék, hosszú fehér szakállal, itt bukkant fel zivataros éjszakákon Rubezahl, a hegyek szelleme, itt kötötte harisnyáját Hamupipóke és itt ébredt fel halálos álmából Hófehérke, az üveges koporsóban. Rejtélyes és miszticizmussal van telis tele ez a titokzatos ország. De a hegyek, az erdők nekünk is mesélnek. Zsidó legendákat. Amik a szivekbe markolnak. Közülük mondog el néhányat most következő írásomban.

Marienbad, 1934 június.

(COPYRIGHT by „Népünk”, vagy Jób Paál)
(Utánnomás tilos.)

A hegyek oldala telis tele van szórva gránitsziklával.

Nem az emberek keze hordta ide ezeket a hatalmas sziklákat az évszázados cserfák árnyatadó lombjai alá.

Szodoma és Gomorra bűnös népének pusztulása idején, avagy talán akkor, amikor Noé bárkája célját nem ismerve bolyongott a végtelen vizek piszkos hullámain, itt is törongott a hegyek belseje. Ma csendes, al-

pesi legelőknben gazdag hegyek tetején kráterek tátongtak és a láva lúze festette pirosra az északról dél felé siető felhők csipkés szélét. Mindent megreszkető robajjal röpültek a levegőbe a hatalmas izzó sziklák, akkor szórta tele a hegyek oldalát embernyagyságu feketén-szürke kövekkel a hegyek háborgó gyomra. Azóta hevernek itt békén a csendes szikladarabok.

Ibolya nyílik a tövükben és sebes járásu hegyi patakok kanyarognak alattuk.

Csendes, meghitt sétatutak visznek el mellettük a hegyek tetejére... Jobbról és balról évszázados erdőkben glédákban állnak a fák. Vastag derekukat az ember nem tudja átölelni.

Itt sétált Goethe és erre felé vette az útját Heine is...

...

Azon az úton, amely a marienbadi kellenadról felvezet az Almra, van egy temető.

Terméskövekből építették a kapuját és szöges drót öleli körül azt a darabka hegyoldalt, ahol a sírkövek állnak.

Ebben a temetőben nincsen egyetlen halott...

Csak sírkövek vannak benne...

Széjjelszórva a párfányok és a széles levelű erdei virágok között néhány fucat beszélő sírfelirat. Öntött vasból készült táblák ráerősítve a gránitsziklákra. A táblákon nevek. Minden táblán egy másik név. És a nevek alatt két évszám... Az első évszám előtt nincsen

semmi megjegyzés, a másikkal csak három betű Ennyi: Gaf. Ez rövidítése annak a szónak, hogy: gefallen... Ha a második évszámából kivonjuk az első, megtudjuk, hány évet él az az ember, akinek emlékét ezek a táblák hirdetik...

Fiatal volt valamennyi...

Abban a korban voltak, amikor családokat alapít a férfi, avagy kiszinezi életének álmait...

Ebben a korban ériék et azt a korszakot, amikor ágyuk dübörögtek, gránátok robbantak a Doberdón, Sábác mellett, a marnei síkon. Volhyniában és Montenegró fekete hegyei között. Ezeknek az országoknak a nevei elolvashatók a vasból öntött szürke táblákon az évszámok alatt. És ezek, akiknek szomoruan csendülő, könnyeket fakasztó neveit, elolvashatjuk a gránitsziklák közepén, itt nyugszanak, távol a hazájuktól. Igazi sírjukon talán nincsen is felirat. Közülük sokról azt sem tudják, hogy a világnak melyik részén várják az örök feltámadást hirdető kürtök harsonáját...

Itt csak a sírkövek van...

Katolikusok, evangélikusok és zsidók sírkövek vannak ebben a néma temetőben.

Minden marienbadi polgárnak, aki eset a becsület mezején, itt áll az emléke sírkő alakjában.

...

Itt hirdetik a kövek a zsidó, hősök emlékét is. A többiek között. Nyolc zsidó sírkő áll a temetőben, ahol nincsenek halottak.

Marienbadban sem az élők, sem a halot-

HETI GLOSSZÁK

A női hisztéria szerepe az Arlosoroff-perben

Egy esetet fogunk itt megvilágítani. Szomorú esetet. Beszéljünk az Arlosoroff dráma nőszereplőjéről, akinek furcsa érthetetlen viselkedése azt az impressziót kelti, hogy egy beszámíthatatlan, hisztériás asszony bitófa alá tud juttatni egy fiatal zsidó embert.

Sima Arlosoroff asszony, férje mellett ment, azon az ismert, revolverlövéséktől hangos tel-avivi éjszakán, amikor férjét megölték. És most, hogy Stavsky kimondta a bíróság a halálos ítéletet meg kell világítsuk a belegen beszámíthatatlan asszony szerepét, amelyet — enyhén szólva — nem értünk meg.

Emlékezetbe idézzük a következőket:

1. Közvetlenül a gyilkosság után Arlosoroff asszony a leghatározottabban azt állította a rendőrség előtt, hogy *arabok voltak a gyilkosok*. Később ugyanilyen határozottan állította, hogy *zsidók voltak*.

2. Százszázalékos biztonsággal állította, hogy *zsidók férje gyilkosai*. Amikor rámutattak arra, hogy *vallomásai ellentétesek, visszavonta vallomását*, majd megint azt vallotta holbizonyossággal, hogy *Stavsky és Rosenblatt a gyilkosok*.

3. Arlosoroffné megesküdtött arra, hogy *közvetlenül férje mellett ment és előlről világítottak arcába és lölték agyon*. A bírói szakértők megállapították, hogy *dr. Arlosoroffot azon az oldalon lötték agyon, amelyen — állítólag — felesége haladt*.

4. Sima asszony határozottan állította, hogy *semmit sem tud egy olyan revolverről, amely férje tulajdonát képezte volna*. A vizsgálat kiderítette, hogy a gyilkosság után hat hónappal átadott egy férje tulajdonát képezett revolvert Sterloknak, hogy tegye azt el megőrzés végett.

Ezek azok a markáns ellentmondások, amelyek kideríthetők Arlosoroffné vallomásaiból. Le kell szögezni azt is, hogy ezek nem csak az első izgalmas órákban születtek meg, hanem később is. Dacára a bizonyítékoknak fenntartotta vádját és halálbüntetést kért azokra, akiket megvádolt.

A bitó alá jutattatta azt, akinek bűnösségéről nem lehetett meggyőződve. Ezek nem egy sokat próbált zsidó asszony állításai, ezek nem egy olyan zsidó asszony vallomása, amelyek martíriumát bizonyítanák. Ezek inkább egy hisztérikus beállítottságú, összevissza beszélő

tak között nem tesznek különbséget a vallásuk miatt.

Itt áll az emléke dr. Löwenthalnak, az orvosnak, Franz Becknek, a kereskedőnek, Hornsteinnek, a szabónak, Khon Ottónak, a diáknak, a fiatal Gustav Horovitznak, Max Leitnernak, a szállodásnak, Reiss Jenőnek, meg Krausz Osvaldnak, aki apja boltjából ment el a harctérre, hogy sohase térjen vissza a marienbadi kollonádra.

Minden évben kétszer van gyászünnepély a temetőben, ahol a néma sírkövek alatt nincsenek koporsók.

A keresztények ünnepén, halottak napján kivonulnak ide a dalárdák, a veteránok egyletei, zenével és gyászlobogóval. Mécsesek gyúlnak ki imbolygó lánggal a sírköveken. A zsidó hősök sirjain is. És a katolikusok, meg evangélikusok lelkészei gyászbeszédet tartanak, imádkoznak a meghaltak lelki üdvéért. Azokért is, akik a mi templomunkban imádkoztak az Örökkévalóhoz. Mindenek Isienéhez . . .

Rőshasonó és az engesztelés ünnepe között eljön aztán ide a marienbadi főrabbi, Diamant Jakab doktor. És a mi ősi hitünk parancsolatai és tradíciói szerint imát mond ő is azokért, akik szeretszórva a nagy világban porladnak vérrel áztatott csataterek szétlőtt lövészárkai és gránáttal felrobbantott kavernái között. Imádkozik mindenkiért, akiknek emléke itt áll, ebben a maga nemében egyedülálló kicsiny temetőben . . .

BRATCA FAMILIA PENZIO

Ha Palesztinába, Egyiptomba, Szíriába, Török- avagy Görögországba akar utazni, úgy nem kaphat megbízhatóbb utazási irodát, mint a M. Iampolski, a Keren Kajemeh volt romániai igazgatójának vezetése alatt álló

ZION-LLOYD-ot

Forduljon tehát bizalommal csakis a

ZION-LLOYD-hoz

BUCUREȘTI, Calea Victoriei No. 33.

asszony felelőtlen bemozdásai, amelyek egy halálos ítéletet eredményeztek. Olyan ítéletet, amely elől Arlosoroff Sima asszony sietve menekült maga is külföldre, mert terhelt lelkiismerete nem bírta ki a tárgyalás nehéz légkörét. Elmenekült Arlosoroff asszony az ítélet és saját lelkiismerete elől . . .

Stavsky igazsága ki kell derüljön, de a közvélemény vádoltak — padjára kell ültesse azt az asszonyt, akit kétségtelenül nagy tragédia ért, hiszen férjét ölték meg, de ez még nem jelenti azt, hogy véressé váló zsidó fejeiket áldozzon fel — hisztériája oltárán.

A Mizrachí kilép a Vaad Leumi-ből

Nem glosszatéma. De nem is elég egy egyszerű hírből foglalkozni az eseménnyel. Sokkal többet jelent ez a kis hír, mint sok nagyhangu frásis, amely mögé a hivatalos cionista körök oly szívesen visszavonulnak. A Mizrachí visszavonta megbízottait a palesztinai nemzeti tanácsból. — Miután a revizionisták már előbb ezt megtették. — Miután az Agudas Jisroel képviselői sohasem léptek oda be. — Most még csak a lengyelországi Mizrachí állásfoglalása hiányzik és akkor bekövetkezik a nagy esemény. A vallásos zsidóság képviselői nem akarják tovább vállalni a felelőséget mindazért, ami most a hivatalos szervekben történik. Ben Czvi munkásvezér, a Vaad Leumi elnöke nyilatkozott, hogy ő nem tud a dolgról. Nem tud! Milyen szép rövid és kategorikus diplomáciai tolvajnyelv. Nem tud! De arról bizonyára tud,

Bihar megye legszebb helyén a cluji — oradeai fővonalon, minden gyorsvonat megállóhelye. — Tizholdas fenyves park, tiszta szobák, folyóvíz, tennis-ground, gyönyörű Körös-strand, fenyvesek. —

Kitünő ellátás, olcsó árak.

Szigorúan rituális koszt is kapható!

hogy mennyi minden történt eddig, amíg ez a komoly szerv odajutott, hogy nem bír tovább együtt dolgozni a többiekkel. Mennyi megálázást, mennyi arcucsapást szerzett eddig a Mizrachí, amíg nem bírja tovább és kilép. Döntő lépés és érdekfeszítő volna végigmenni oknyomozóan, mindazon történéseken, amelyek idáig feszítették a húr. A Mizrachí kilép a Vaad Leumiből. Nem vesszük észre még ebből sem, hogy az országépítés nagy munkájának nem csak a hivatalos angol álláspont a kerékkötője, hanem az a politika is, amely végső elkeseredésbe viszi a tekintélyes mizrachit is, a revizionisták után? A komoly helyzet dacára azonban az erdélyi mizrachistákra magukat ráoktrojált, a mizrachizmusért sohasem dolgozó vezeték, sakter és bakterügyekkel töltik „drága” idejüket. A mizrachí gondolatot csak a lelkes ifjúság tartja még ébren. Az „öreges” kikoptak és csak a régi „jó idők” emlékein éldegélnek. Mit nekik a mizrachí sorsdöntő állásfoglalása? Mit nekik az, hogy a cionista világ ideológiai és taktikai szempontokból — válaszul jár. Sorsdöntő órákat élünk a szervezettek harcában — és közben az Aguda folyton erősödik. A hitközségben levő vezeték a mizrachí ideológiát teljesen feláldozták és egyéni érdekeikért az Aguda propaganda eszközeivé váltak, sőt a hitközség anyagi támogatását is lehelővé teszik az Agudának. Erősödik az Aguda az egész vonalon a Mizrachí rovására, — a mizrachisták hibájából. Legalább is Erdélyben. És nincs egy erélyes kéz, amely összefoglalná a szétforgácsolt erőket. A palesztinai Mizrachí életéről, elhatározóképeségről tesz tanúságot. Viszont a körülöttünk levő szervek — halódnak és a hitközségi stállumok, valamint más tisztségek trambulínjaként a szervezetben a rohadás jelei mutatkoznak. Mindez a mizrachista „vezeték” anyagi érdeke, kicsinyes, bosszuvágytól fűtött gyűlölete és indolenciája jóvoltából.

— Zsidó vallási oktatást, ugymint Ivri, chimis, rase stb. olcsón vállalok. Kivá naira házhoz megyek. Cím: Fischer Lipót Oradea, Str. M. Fuchs 2. Riff kántornál.

— Lusztig Soma királyi kitüntetés. Románia ipari és kereskedelmi életének ismert és érdemes vezetőjét, Lusztig Somát, a Moskovits Ipartelep igazgatóját, a „Meritul Industrial și Comercial” első osztályú királyi érdemrendjével tüntette ki a kereskedelmi minisztérium. A „Monitorul Oficial” is közli Lusztig Soma igazgató királyi kitüntetését, amelyet mi is örömmel regisztrálunk. Lusztig igazgató nemcsak a kereskedelmi és ipari életben fejt ki kitünő tevékenységet, hanem minden zsidó altruisztikus és jótékonyági akcióban kiveszi részét.

— Iskolásgyermekek szüleikhez! A legközelebbi iskolaidényre Oradean, előkelő orthodox zsidó családnál iskolás fíu, vagy leány teljes ellátást nyerhet. Lakás közel az iskolához, külön szoba, kitünő ellátás, komoly felügyelet. Jutányos ár. Cím: a kiadóhivatalunkban.

Zsidókért és nem zsidókért, hiszen nem volt különbség köztük az életben sem.

Egy puskalövésnyire ettől a néma temetőtől új ország határa kezdődik. Leeresztve állanak a sorompók, határrendőrök kéri a passzust.

Egy puskalövésnyire ettől a néma temetőtől kezdődik Adolf Hitler országa.

A felekezeti türelmetlenség földje.

És itt, nemcsak a temetőben, hanem az élők között is, nincsen különbség az Islen képmására teremlett emberek között.

Pedig itt is németek laknak. Szudétanémetek . . .

Meséli nekem Diamant doktor főrabbi:

— Keresztények és zsidók békés egyetértésben dolgoznak itt emberemlékezet óta. A zsidó temető felkelt a premontrai rend apátjától kaptuk. És a rendé volt az a telek is, ahova felépült ötven évvel ezelőtt a marienbadi zsinagóga. Van egy karitatív intézményünk: az *Izr. Kurhospita*, szegény betegek nyernek itt elhelyezést. És a rendház, a marienbadi fürdők birtokosa, ingyen ad fürdőt minden szegény zsidó betegnek. A város vezetésében is kiveszik a zsidók a részüket, hiszen első alpolgármesterünk, hitközségünk volt elnöke: *Buchsbaum Frigyes* . . .

. . . Ez volt az első legendája a csodálatos Egerland égbenyuló misztikus hegyeknek . . .

HIREK

"Népünk" cikkeinek utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Naptár 5694

Péntek: Thamuz 10, június 29.

Szombat: Thamuz 17, június 30.

Heti szidra: בלק

Heti háftóra: והי שארית

Szombat kezdete:

üzlet bezárás 8.10

gyertyagyújtás 8.20

Istentisztelet kezdete 8.25

Szombat befejezése 9.25

Perek 6. וק"ד

Vasárnap, Thamuz 17-én bõjt.

— Szerb költő beszéde — egy zsidó festő sírjánál. Belgrádban röviddel ezelõtt hunyt el az ismert nevü zsidó festő, Leon Cohen. Temetésén a neves szerb költő és filozófus, Dusan Nikolajevic beszédet tartott, amelybõl néhány megkapó részletet ki vonatolunk. — „Amidõn egy népet olyan barbár eszközökkel üldöznek, mint ma a zsidó népet, akkor elengedhetetlenül kell demonstrálnunk, hogy Leon Cohen, aki szintén zsidó volt, magába foglalta az emberi erények és gondolkodás legmagasabb komplementeit. Egy népek, aki ilyen embereket termel, nem szabad igazságtalan üldözések áldozatává lennie. Hálás vagyok a sorsnak, hogy megadta nekem a módot arra, hogy éppen egy zsidó sírjánál, akihez egyben meleg barátság is fûzõtt, kiálthatom világgá ítéletemet az antiszemita brutalitás ellen, amely ma középkori sötétséget terjeszt Európában. Errõl a helyrõl kiálltom feléd Leon Cohen és néped felé is: „Legyen áldott nevetek! Köszönet és dicsõség a zsidó és szerb festõnek, Leon Cohennek!”

— Házkutatás a berlini cionista központban. Berlin. — A newyorki „Morning Journal” berlini levelezõje nagyobb cikkben számol be arról, hogy Goebbe's propoganda miniszter intenciója szerint milyen üldözéseknek vannak a németországi cionisták kitéve. A propoganda miniszter lapja, az „Angriff” a cionisták gyûléseit, titkos marxista összejöveteleknek minõsíti és erélyes intézkedéseket követel ellenük. Az „Angriff” támadásainak eredménye volt, hogy a rendõrség kiszállt a berlini cionisták központjában és ott házkutatást tartott. A rendõrség ezenkívül a Berlinben mûködõ 19 cionista csoport elnökeit elõállította és valamennyit több, mint 6 óras kihallgatásnak vetették alá, hogy meggyõzõdjenek arról, mennyiben szolgálja a cionizmus a marxista mozgalom érdekeit. A kihallgatás után hazaengedték a rendõrségrõl a cionistákat, de házkutatást tartottak náluk is.

— Zsidó — keresztény hitközség Berlinben. Berlin. — Azon zsidók, akik a protestáns hitre álltak, vagy álléretektõl szar maznak, Berlinben egy önálló hitközséget alakítottak. A különös alakulat tagjai nem adják fel keresztényi hitvallásukat, de elismerik zsidó származásukat is. Hasonló zsidókeresztény hitközség van még Jeruzsálemben, Budapesten és még négy különbözõ helyen. Ezek az alakulatok, noha zsidó népiségüket kihangsúlyozzák, térítési munkát folytatnak a zsidóság között. A berlini zsidókeresztény hitközségnek azonban nyilván nincsenek ilyen tervai, mert a „megtérít” bárányokat ott nem fogadják olyan szívesen, mint a világ más részein.

— Harc a zsinagógák és a zsidó vallás ellen. Berlin. Kezdetben a Hitler uralom nem ismerte csak a fajgyûlöletet és szabadon engedte a vallásos élet kifejlõdését. Egyetlen diszonáns hang volt mindössze ebben a politikában — a rituális vágatás tilalma. Hitlerék azonban több ízben is kijelentették, hogy nincs szándékukban a zsidók vallásos életét megakadályozni, sõt bizonyos kényszer zsidósítást is végrehajtottak, amelyet az ortodox körök némi megnyugvással vettek. Az utóbbi hónapok azonban ennek is pontot tettek a végére. Megkezdõdött a harc most már nemcsak a zsidó-

Pénzébõl üz gunyot...

... ha nem játsza végig az Állami Osztálysorsjáték mind az 5 osztályát.

— Ujtsa meg tehát még idejében sorsjegyét!!!

A III-ik osztály huzása



1934 július 3-4

Erdély legnagyobb főarúsítása:

BANCA ILIESCU S. A. CLUJ

Főelárúsító:

KERESKEDELMI HITELJNTÉZET R. T. CLUJ

faj, hanem a zsidó vallás ellen is. A rituálisvérvád volt a jeladás. Most már nemcsak a zsidó faj alacsonyrendűségéről beszélnek náci körökben, hanem a zsidó vallás erkölcstelen törvényeiről is. Hamburgban és Gröbzigben az utóbbi hetekben több zsinagógát alakítottak át muzeumokká. A lapok megírják, hogy Sulzbachban a zsinagóga állandóan üresen áll, mert mindössze egyetlen zsidó család él a helységben. A többi ugyanis elmenekült Streicher terrorja miatt. Ezt a zsinagógát is muzeummá alakítják át. — Württembergben rendeletileg tiltották meg, hogy a középiskolákban zsidó vallásoktatást is tarissanak.

— Masaryk csehszlovák köztársasági elnök a fajteoriáról. Prága. — Masaryk elnököt röviddel ezelõtt interjúvolta meg egy zsidó újságíró a fajkérdésről. Az elnök többek között a következõket mondta: — „Nem régen hosszasan beszélgettem dr. Zollschan karlsbadi zsidó orvossal, aki egy antropológiai (fajkutató) nemzetközi kongresszus összehívásán fáradozik. Zollschan nagyon helyesen azt akarja kimutatni, hogy az emberi fajok között mennyire nem lehet ma már különbséget tenni. Magam részéről azt tanácsoltam a kiváló zsidó orvosnak, hogy a kongresszusra hívja meg a német fajtudomány képviselőit, hogy így a legszélesebb nyilvánosság elõtt tárgyalják meg a világ fajkutatói a kérdést és demonstrálják minél nagyobb erõvel, hogy nincs többé tiszta faj.” — Coudenhove-Kalergi gróf, a páneurópai mozgalom megalakítója, hivatalos lapjában szintén a fajkérdésről cikkezik. Megállapítja, hogy a német fajteoria szõkékre és barnákra akarja felosztani a fehér faj európai képviselőit. A barnákat úgy tekinti, mint akik fokozatot képeznek a fehér és néger fajok között, tehát a legmagasabb és legalacsonyabb népek között egy átmenetet képeznek. Ez az elmélet — írja Kalergi gróf — nem akar kevesebbet, minthogy a szõkék vegyék át az egész világon a barnák fölött az uralmat. A német fajteoretikusokra mindenestre szegénységi bizonyítvány, hogy csupán színekkel operálnak és csupán ennek az alapján vindikálják maguknak a világuralmat.

— A játék. Remény és szerencse akkor is volt, amikor az Állami Sorsjátékot még nem is ismerték. A különbség az, hogy azelőtt az ember azt várta, hogy egy különös jótétemény történjen vele: valami örökség, vagy kincstet. De a nyereség befekelés nélkül nem igen jelentkezett, az örökség pedig gazdag rokonok nélkül még kevésbé. Az Államsorsjáték egy új nyeresési lehetőséget létesített, amelyre az ember idõszakonként kipróbálja a szerencsét: minden hónapban egyszer, aztán egy egész hónapban át minden nap szüntelenül

sorsolják ki a játékosok között a nyereményeket. Így számtalan ember jut pénzhez oly módon, ami azelőtt nem létezett. A milliók nemcsak a nagyjölte és jól fizetett állások jóvédelmeit képezik, hanem olcsó sorsjeggyel is meglehet õket nyerni. Ez az egyetlen olyan üzlet, amihez nem kell sem nagy berendezés, sem tőke, sem fejlõrés: ahol a százalékos magán és millióvá szaporodik. De ahhoz, hogy a reményt összhangba hozzák a szerencsével — játszani kell. Dolgozni nem kell, mert a sorsjegy magától játszik. Szóval vegyen egy sorsjegyet és játsszon!

— Nemzetközi antiszemita kongresszus elõkészületei. Megirtuk, hogy Julius Streicher, a nürnbergi „Stürmer” szerkesztõje nemzetközi antiszemita kongresszus összehívását határozta el. A meghívókat Európa különbözõ államaiba már el is küldte, a kongresszus azonban nem indul minden zökkenõ nélkül. Az olasz fasiszta párt ugyanis már bejelentette, hogy nem vesz részt a kongresszuson. A francia fasiszták részvételérõl szó sem lehet, de ugyanígy az angol fasiszta párt, amely Oswald Mosleys vezetése alatt áll sem fog megjelenni a kongresszuson Angliában egyébként még egy másik fasiszta párt is mûködik, amely részt vesz Streicher kongresszusán, tekintve, hogy teljesen az õ irányítás alatt áll. A kongresszus még a dán és lengyel nemzetiszocialisták körébõl, valamint a román vasgárda részérõl vár delegátusokat. A német kormány hivatalosan nem képviselheti magát a kongresszuson.

Szövet különlegességeink elismerten a legjobbak legolcsóbbak!!

Szolid kiszolgálás!

Engross
Endetail

Havas & Grünfeld

posztó és bélésárúk
gyári lerakata

ORADEA,
Str. Avram Iancu 8.



PRIM

FÉMTISZTÍTÓ

Mindenütt kapható

A jelenkor legfokozottabb fémtisztítója.

Ujra revizionisták fölött ítélkezett a jeruzsálemi bíróóság

21 hónapra ítélték Achi Meirt

Jeruzsálem. Még az Arlosoroff-per vizsgálata során vett a rendőrség 14 revizionistát őrizetbe egy szervezeti tanácskozáson. Hetet azonnal szabadlábra helyeztek, míg a másik hét ellen, közöttük Achi-Meir ellen is, eljárás indult „titkos szövetség” címén. A vádirat titkos forradalmi szövetségről beszél, amelynek neve „Brith Habirjonim” és célja az volt, hogy összeesküvést szervezzen a palesztinai kormány ellen. Az angol arab összetételű bíróság egyébként is azt a színezetet adja a dolognak, mintha a zsidó ifjúság nagy része már át volna itatva e tanoktól és ideológiákkal veszélyeztetik az ország békéjét. A per június 12-én kezdődött meg. Az első tanu Tenenbaum rendőrfelügyelő, aki azt állítja, hogy Awni revizionista vezető házában olyan leveleket talál, amelyek összeesküvést tesznek bizonyossá. A vád egyébként teljesen Tenenbaum tanuvallomásán épül fel. Tenenbaum zsidó rendőrfelügyelő azonban nem felesleges tudni, hogy az Arlosoroff ügy vizsgálata folyamán ő volt az, aki bántalmazta a most halálraítélt Stavskit, hogy kicsikarja belőle a beismerő vallomást. Goffer rendőrfelügyelő azt állítja, hogy Achi-Meir egyik levelében a hozandó „áldozatokról” beszél. Schlang diák pedig azt mondja, hogy egy gyűlés alkalmával Achi Meir arra szólította fel a hallgatóságot, hogy a német nemzetiszocialisták politikai eszközeit alkalmazzák. A tanuvallomások középpontjában Mayer Gutkind vallomása áll, aki tagja volt a revizionista szervezetnek, de onnan később kilépett. Gutkind kijelentette, hogy a Brith Habirjonimnak nem voltak összeesküvő, forradalmi szándékai. A bíróság hosszasan tanácskozás után mondott ítéletet, amelyben hat vádlottal szemben beigazoltnak látja a vádat, míg egyet felmentett. A bíróság öt 21 havi fogságra ítélte. Chaim Zerili 15 havi és Josua Lichter 3 havi fogságot kapott. Dr. Yevin ügyét a bíróság külön választotta és külön fogja tárgyalni. Az ítélet a palesztinai zsidóság körében nagy megütközést keltett.

Német kulturkép

A „Daily Express” Németországból kiutasított tudósija, Pembroke Stephens, írja lapjában a következő apró de jellemző történeteket: — Egy fiatal, csinos, szőke zsidó lány, akinek külseje nem árulja el szemita származását, sőt egyenes nemes árjának látszik, ül egy kávéház teraszán egy nem szőke zsidóval. A jelenlevő náci azonnal észreveszi, hogy itt „fajgyalázás” történik és hangosan szidni kezdik az „árja” leányt, aki szégyent hoz fajára. Az ilyen jelenetek naponta megisméllődnek. A zsidó lányok tehát felszerelik magukat igazolvánnyal és születési bizonyítványokkal, hogy igazolni tudják a náci előtt zsidó származásukat. Most is így történt. A lány igazolta szemita származását, amit a náci fejcsóválva, hitetlenkedő ábrázattal vetett tudomásul. Más. A „Westfälische Volksblatt” Ludwig Herzheim tekintélyes zsidó kereskedő elhunytával méltatja Herzheim érdemeit és kegyeletes szavakkal emlékezik meg áldásos tevékenységéről. Julius Streicher lapja, a „Stürmer” erre felhívja és ezt írja: Szégyen kell elkövetni minden németet, aki elolvassa a „Westfälische Volksblatt” cikkét a meghalt Herzheim zsidóról. Nemhogy azt kiáltanák: Istennek hála! Végre elpusztult Meyer zsidó fajfestvére, aki szabad idejében német lányokat sakterozott le. Ehelyett dicséret éneket zeng a jellemtelen zsidóról!

Fordítson gondotruhájára

mert ez emeli tekintélyét is.
Kiváló minőségű szöveteket
a legkényesebb igényeket is kielégítő szabásban

HACKMAYER uriszabó készíti
ORADEA, Piața Regina Maria.

A náci-rombolások másik oldala

Rövid tudósítás számol be arról, hogy a német biztosító társaságok felhívást intéztek a lakossághoz és esdve kérik őket, hogy ne törjék be a zsidó lakások ablakait, ne bántalmazzák őket annyira, hogy nyomorékká váljanak és egyáltalán semmi rosszat ne tegyenek velük, amely a fajliszt német biztosító társaságok anyagi romlását készíti elő.

Az egyik oldalon tehát a zsidó vagyon és élet pusztulása áll, a másik oldalon azonban ott állnak a német biztosító társaságok és remegő térdeikkel lesik, hogy mit hoz a holnap. A holnap pedig semmi jót nem ígér... Ura jönnek a kérosulnak, zsidó valamennyi és kéri a szenvedett károk kifizetését. A biztosítóknak pedig fizetni kell.

A náci azonban tovább folytatják üzemüket. Mit jelent itt a biztosítók kérése, amikor nekik parancsuk van — a rombolásra. Végső soron azonban nem is zsidó, hanem közvégyont pusztítanak. A német biztosítók sorra bezárják kapukat.

Mondja-e ezek után még valaki, hogy nem mindennek a zsidók az okai... Még annak is, ha a náci betörik a fejüket és ablakaikat?...

— Az angol rendőrség az arabokkal együtt vadászik az „illegális” zsidó bevándorlókra. Jeruzsálem. — Arab nemzeti körök az utóbbi időben intenzív mozgalmat kezdtek, hogy a palesztinai rendőrségnek segítségére legyenek az „illegális” zsidó bevándorlók felkutatásában. — Az arab ifjúság szervezetei elhatározták, hogy posztokat állítsanak Palesztina határának mentén, úgy a szárazföldön, mint a tengeren és megakadályozzák, illetve jelentik a rendőrségnek, ha a zsidó csoportok törvénytelenül szándékoznak az országba jönni. — Az „illegális” zsidó bevándorlók üldözése egyébként az utóbbi két hétben komoly jeleget öltött. Több mint 100 zsidót tartóztattak le, közöttük 40-et, akik egy kis halászbárkában Jaffa közelében tartózkodtak. Az arabok, akik a zsidókat itt felfedezték, — elrabolták az utasok csomagjait, áldozataikat súlyosan bántalmazták, sőt egyet törrel meg is sebesítettek. — A cionista Executive az arab kilengésekkel kapcsolatban megbeszélést folytatott a bevándorlási hivatal új vezetőjével E. Mills-sel, valamint Edwin Samuel-lel az imigrációs iroda helyettes vezetőjével és erélyes hangon kérte a kilengések megakadályozását.

— Zsidók Norvégiában. A skandináv államok nem ismerik az antiszemizmust — írják gyakran a lapok, néhol maga a zsidó sajtó is. A valóság azonban az, hogy az ilyen országot még ezután kell felfedezni. A norvég zsidóságnak nincs multja és tradíciója. Mindössze 50–60 évvel ezelőtt létesült Oszlönban az első hitközség és 35 éve, hogy Trondjembben megalakították a második nagyobb hitközséget. Ebben a két nagy hitközségben mindössze 2000 zsidó él, akik az ország zsidó lakosságának a döntő többségét alkotják. Trondjembben van a világ a legészakabban fekvő zsidó hitközsége. A norvég zsidóság akkor tűnt fel, amikor a világ értesült a Norvégiában behozott rituális vágatási tilalomról. Ha a lélektani okát kutatjuk a vágatási tilalom behozatalának, meg kell állapítani, hogy abban nagy szerepet játszott a rituálék teljes félreismerése. Más oldalról pedig az antiszemita agitáció is mindenekelőtt ez ellen harcolt legelősebben. A zsidó lakosság nagy része igen nyomoruságos helyzetben él, amihez az is hozzájárult, hogy a kormány megtiltotta a házaló kereskedelmet, amely pedig a szegény zsidóság jelentékeny rétegének adott megélhetést. Az utóbbi időben a norvég zsidóság körében intenzív fejlődésnek indult a zsidó nemzeti mozgalom.

— Bármilyen bucurești-i megbízásokat vállalok. Cim a kiadóban.

Palesztina rabbikara Stavskyért

Jeruzsálem. — Megírtuk, hogy Kook palesztinai országos grandrabbi kezdeményezésére nagyarányú akció indult Stavsky életének megmentése érdekében. Kook főrabbi által megindított mozgalomhoz azóta egész Palesztina rabbikara csatlakozott. Így Jacob Meir a szefard hitközségek főrabbija, valamint a palesztinai rabbi-szövetség és az országban élő számos prominens rabbi kapacitás. A palesztinai rabbikar felhívást tett közzé, amelyben a következőket írják: „Kötelességünknek tartjuk, hogy szavunkat felelőlegesen az Igazság és Becsület szent nevében, mert a zsidó népet az a veszély fenyegeti, hogy ártatlan vér folyhat Jeruzsálemben. Mindannyian meg vagyunk győződve tiszta lelkiismeretünk legmélyéből, hogy Ábrahám Stavsky, Arlosoroff meggyilkolásában teljesen ártatlan. Nem szabad tehát hallgatnunk. És velünk együtt minden nemesen és igazságosan gondolkodó embernek, akár zsidó, akár nemzsidó, fel kell emelnie szavát e szörnyű bűn ellen. Mindenki a rendelkezésére álló eszközökkel harcoljon az Ábrahám Stavsky ellen hozott halálos ítélet ellen, hogy megmenthessük a bitófától és visszadhassuk számára a becsületét és szabadságát.” — Itt említjük meg, hogy Stavsky fellebbezését a palesztinai felsőbb bíróság már július közepén tárgyalni fogja. Az egész tárgyalás és ügy eddigi anyagát arab nyelvre fordítják át, mert a felsőbb bíróság tagjai között két arab bírósági tag is lesz. — Noha Horace Samuel, Stavsky védője vakbél-operáción ment keresztül, a védelmet minden valószínűség szerint legközelebb is ő fogja ellátni.

Stavskyt az ítélet után szombaton külön cellába tették és együtt imádkozóit a többi zsidó foglyokkal. Stavsky egész nap sirt és az imádkozásnál mafiirt kért a Széfer Tóra mellett állótól és nyitott Széfer Tóra előtt esküdt meg ártatlanságára. Felkérte egyidejűleg azonban rabbit, aki a fogságba be jár, hogy az ellenevaló tanukat hívják egy zsidó Beszédhez, hogy esküdjenek meg a Tóra előtt, hogy tanuvallomásaikban igazat mondtak e.

Az országban egyébként nagyon feszült a hangulat, Stavsky ítélete miatt. A zsidó sajtó belátással fenyegette meg a palesztinai kormányt, viselkedésük miatt. Erre a sajtó ügy segít magán, hogy példázatokkal igyekszik a közvéleményt informálni. Többek között: „A bírák ugyan ítélték, de az igazság végül ki is fog derülni.” „Nem beszélhetünk ugyan, de beszéljenek azon országokban, ahol meg van a szólászabadság és úgy beszéljenek, ahogy a szentföld és a zsidó nép érez.” — „A mai hallgatásunk jobban hallatászik, mint egy keserves kiáltás!”

— Kik finanszírozzák a német antiszemizmust. Prágai jelentések szerint, a „Stürmer” legutóbbi „Rituálmordnummer” megjegyzéssel ellátott számát a következő német cégek finanszírozták: Kgl. Hofbräuhaus München, „Austria” Zigarettenfabrik München, „Zündapp” Motorradfabrik, Schwarzwald-Apparatebau-Anstalt, August Schwer Söhne, G. m. b. H. Willingen. (Saba Radio), Raab Kercher-Stündt G. m. b. H. Nürnberg, Deutsche Ford-Vertriebsgesellschaft, Bergisches Kraftfutterwerk G. m. b. H. Düsseldorf (Muskator) és a Leipziger Verein-Barmenia-Krankenversicherung AG.

Fertőzéstől óvja
bőrét táplálja

Szt. László fertőtlenítő
szappan

Látogassa meg Bucureștiben a „Luvru” Szállodát

Str. Carol No. 4. (szemben a posta központtal.) — Telefon 307-92.

Teljesen újonnan átalakítva, a legmodernebb kényelem. — Szobák már 80 leltől kezdve. — Telefon — Fürdő — Hideg-meleg víz.

Spira munkácsi főrabbi nem tudja ki volt Jehuda Halevy

A munkácsi hitközség szerint: Jehuda Halevy és N. Ch. Bialik sértik a zsidó etikát

Munkács. — Kinos feltűnést kellett a munkácsi zsidóság körében az a beadvány, amelyet a munkácsi hitközség a városi tanácshoz nyújtott be. A beadványban nem kevesebbet kért a hitközség vezetősége, minthogy a város változtassa meg a zsidó uccák neveit. Így a „Jehuda Halevy” ucca nevét „Dárké Tsuva” uccára, míg a Bialik ucca nevét valamely cseh politikus, vagy költő nevére kérte átváltoztatni. A munkácsi városi tanács, noha érthetetlenül állt a hitközség kérelme előtt, az első kérdés teljesítése elé nem gördített akadályokat, de a második kérést kategorikusan megtagadta.

Amidőn a hitközség beadványa és a város határozata nyilvánosságra került a tragikomikus hatáson és érthetelenségen túl érdekelni kezdte a zsidó közvéleményt az is, hogy mi vezette a hitközséget a beadvány megtételére. Kiderült, hogy a hitközség indokolásban kifejezte, hogy Jehuda Halevy és Bialik neve sérti a vallásos zsidó etikát és demokratikus érzést. Másrészt pedig azért kívánják, hogy cseh politikus vagy költő nevével helyettesítsék Bialik nevét, hogy ezáltal a zsidó gyermekek megismerjék a cseh politikusokat és költőket.

Ennyi tudatlanság és rosszhiszeműség láttán még a Munkács város keresztény tanácsosai is elpirultak. Jehuda Halevy, sérti a zsidó etikát? Az a Jehuda Halevy, aki kikerülhetetlenül beleírta magát a zsidó történelembe. Aki legnagyobb zsidó filozófusa volt a középkori Spanyolországnak, aki szerzője a „Kisri” és „Ele Cion” liturgikus költeményeknek, amelyet a zsidóság mindennapi és főleg ünnepei imáiba zárt. Aki élete utolsó napjaiban gyalog járta be a Szentföldet és áhitattal csókolta annak minden rögét, míg nem egy beduin tőre keresztül nem szurta nemesen dobbanó szívét. Ez a Jehuda Halevy, sértené a zsidó etikát? Ezt a Jehuda Halevyt ne ismerné a munkácsi hitközség vezetőségében egyetlen ember sem?

A dolog azonban ezen a ponton még nem ért véget. Hanem inkább itt kezdődik. Kiderült ugyanis az is, hogy a beadvány aláíróinak élén Spira munkácsi rabbi szerepel, aki e szerint nyilván szintén a munkácsi uccák szegletén olvasta első ízben Jehuda Halevy nevét.

Bialik nevének törlésével nem kell külön foglalkoznunk. A modern zsidó irodalom és költészet kimagasló egyénisége. Munkács hitközségének vezetői azonban ugylátszik fontosabbnak tartják, hogy a zsidó ifjuság inkább a cseh, mint zsidó költők nevét tanulják meg a sarki tábláról. Munkács városi tanácsa meg akarta tisztelni a munkácsi zsidóságot azáltal, hogy két legnagyobb költőjéről uccákat nevezelt el. A hitközség azonban visszautasította ezt a megtiszteltetést.

Mint megírtuk a tanács visszadobta a hitközség kérelmét, mert jól tudták, hogy az nem fejezheti ki a zsidó többség véleményét és nem jelenti a zsidó önérték megnyilvánulását. A keresztény tanács tehát ugyszólván ráerőszkolta a hitközségre a megtiszteltetést, noha az kézzel-lábbal és beadványokkal tiltakozott ellene.

Végül is sikerült Spira rabbi és hívei óhaja. A város élén most kormánybiztos áll és ő teljesítette kérelmüket. Gyorsan megírták újra a kérvényt, nehogy elszalasszák ezt a kedvező alkalmat, hogy a zsidó gyermekek elfelejthetnek egy zsidó és megtanulhatnak egy cseh költő nevét. Tervük sikerült. Munkács uccáinak sarkairól eltűnt Jehuda Halevy és Bialik neve.

Mint értesülünk Munkács széles zsidó tömegeinek körében mozgalom indult a zsidó nagyságokról megörökített uccanevek visszaállítására érdekében.

Lejtő szélén a Harmadik Birodalom

Bukás előtt áll a Hitler kormány

Berlin. — Hitler csak a minap jelentette ki, hogy Németországban a nemzeti szocialisták kerek ezer esztendeig maradnak még uralmon. Ennyire időre rendezkednek, illetve akarnak berendezkedni Hitlerék. A jóakarát és az őszinte szándék a nemzetszocialistákban valóban nem hiányzik, hogy uralmukat minél hosszabb időre kitolják. A valóságban azonban soha nem volt még helyzetük olyan ingadozó, mint épen ma és soha nem állottak még olyan közel a bukáshoz. Évekről, hónapokról sem lehet már többé beszélni. Hitler birodalma úgy bel, mint külpolitikailag izolálva van. Hiába utazott Griebels Varsóba és hiába tárgyalt Hitler Mussolinivel — az elszigeteltségből nem tudták kimenteni Németországot. Sőt egyetlen nagyhatalmi pártfogójuk Anglia is elfordult már tőlük, mert a nemzetszocialisták által folytatott katasztrófa politika nemcsak Németországot dönti veszélybe, hanem súlyos károkat okozhat mindazoknak, akik azonosítják magukat velük.

Külpolitikailag tehát Németország teljesen el van intézve. Ha valamely ország fő csak szóba is áll velük, már az is jelentős eredménynek számít. A gazdasági agóniáról nem kell részletesen írunk. A bojkottáció intenzíven folyik tovább és különösen Amerikában ölt széles méreteket.

A legsúlyosabb bajok azonban belpolitikailag mutatkoznak. Maga Papen alkancellár, aki egyike volt azoknak, akik kezére játszották a nemzetszocialistáknak a hatalmat, éles beszédben ítélte el diktatórikus rendszerüket. A széles tömegek nem kevésbé élesen szemben állanak Hitlerékkel, akik a zsidóüldözésen kívül egyetlen ígéretüket sem tudták teljesíteni, sőt ezzel is, csak katasztrófát zúdítottak Németországra.

Noha a német lapok tiltkoznak, Hitler ellen az utóbbi hetek során több ízben merénylet

kíséreltek meg. A merényletek közül eddig még egy sem sikerült.

A csődöt tehát még ki lehet tolni, még időt lehet nyerni, még növelni lehet az egyéni és tömegkatasztrófák számát, de az összeomlás kikerülhetetlenül közel áll.

A Hitler-kormány felégetett maga körül minden hidat, lerombolt minden lehetőséget, amely biztosította volna számára az uralmat. Hova tovább most már maguk a náci-tömegek is látják, hogy a zsidók fönkrejétele semmivel sem javította meg Németország helyzetét. A zsidókérdés ma már a tömegek szemében is elvi kérdéssé lett. Ezen áll, vagy bukik a nemzetszocialista életrevalóság.

Hírek szerint Hindenburg és a hadsereg is elfordult már Hitlerékől. Mindenki tehát. Barátok, ellenségek egyaránt. A Harmadik Birodalom égboltozata sötétedik már, de kivilágosodik Németország horizontja és közelebb jövője...

— Ötmillió leit ígérnek Max Baernek a zsidó box-világbajnoknak egyetlen mérkőzésért. Madrid. — A sportvilág még mindig Max Baer zsidó boxoló győzelmétől hangos, amelyet Carnera olasz világbajnok fölött aratott. A napokban Max Baer ajánlatot kapott a spanyol Uzcudun Paolinitől, akit egyébként Carnera legyőzött egy Madridban lefolytatandó mérkőzésre. Paolini menedzser 40.000 pezétát, mintegy 5 millió leit kínál Baernek a mérkőzésért. Max Baer még nem döntött, hogy elfogadja-e a meghívást.

— Elfogták Pieratzky lengyel belügyminiszter gyilkosát. Pieratzky lengyel belügyminiszter gyilkosa, mint ismeretes a merénylet elkövetése után Németországba szökött. A német rendőrség a napokban a megadott személyleírás alapján őrizetbe vette Eugen Akyba személyében a lengyel belügyminiszter gyilkosát, aki a lembergi egyetem vegyészeti fakultását látogatta. A gyilkos ugyan tagadja a merénylet elkövetését, de az összes adatok ellene vallanak. Eugen Akybát repülőgépen szállították Varsóba.

— Lepadatu kultuszminiszter a román Akadémiában a zsidókról tartott előadást Barthou jelenlétében. București. — Barthou francia külügyminisztert, aki egyben a francia Akadémia tagja, vendégül látta a bucurești i román akadémia is. Jorga indítványára a román Akadémia tiszteletbeli tagjává választották a francia külügyminisztert. Rendkívül érdekes, hogy Barthou látogatása alkalmával Lepadatu kultuszminiszter előadást tartott az Akadémiában és a román zsidók egy századdal ezelőtti történelmével foglalkozott. Forrásul két skóciai lelkész, Andrew A. Bonar és Robert Mc. Cheyne feljegyzéseit veszi alapul. A két lelkész 1839-ben végigjárta az okiráltságot és térítési munkát végeztek a zsidók között. Feljegyzéseikben megállapították, hogy Moldovában 60.000 főnyi zsidóság élt, akiknek hite a talmudi tanításokban többé kevésbé megrendült. A két skót misszionárius ezt azért szögezi le, hogy megindokolják a térítési munka szükségességét és időszerűségét a romániai zsidók között.

Nincsen semmi kétség:

Sem a „Luxus-kréme”, sem „csoda-kréme”, sem „utánzatok” nem pótolhatják a

NIVEA-CRÉME-T.

Mert az egész világon nincsen más krém, amely szintén a bőrápoló euczerit tartalmazná, pedig

alapozza a Nivea Crème meglopó hazán. — Tehát: Csak Nivea Crème-t használj!

Felnőttek és gyermekek

legkellemebben a Püspök-gyógyfürdőben a SCHWARTZ panzióban nyaralhatnak. — Felnőtteknek napi panzió lakás, ellátás és fürdő napi 120 leiert, gyermekeknek havi 2000 leiert lakás, ötszöri bő ellátás, fürdő és felügyelet. — Hullámfürdő! — Iszapfürdő! Pöstyéni módszer! — Jó nap és légkúra!

RÖVID HIREK

BELGRÁD. A statisztikai hivatal közlése szerint az 1931-ben lefolytatott népszámlálás során a 14.044.000 összlakosság között 78.000 volt a zsidók lélekszáma Jugoszláviában. — Most zajlott le Belgrádban a jugoszláviai vívóbajnokság, amelyen 8 sportklub közül 3 zsidó sportklub is résztvevő. A zsidó sportolók igen szép eredményeket értek el a vívóbajnokságban. Bajnokságot nyertek a vívás különböző ágaiban a következő zsidó sportolók: Stein József, a zágrábi Makabi tagja, Ing. Fröhlich Subotica, Weisz József Zágráb és Müller Ruth.

RIGA. A rigai rendőrség a betiltott horogkeresztes szervezet számos tagját tartóztatta le törvényellenes tevékenység miatt. A szervezet elnöke, Oustav Celminsch is rendőrkézre jutott. A betiltott párt a német horogkeresztes párt szellemében dolgozott. A lettországi kivételes helyzetre való tekintettel a vádlottakra magas büntetés vár.

BERLIN. A cionista szervezet központi bizottsága határozatot hozott, melynek értelmében a cionista szervezethez való tartozás és az összeegyeztethetetlen zsidó frontarcok és sportszervezetekhez való tartozás elutasításával. A zsidó frontarcok tudvalevőleg állandóan anticionista provokációkkal tüntetik ki magukat. — Wolf Rose nevű török zsidó, aki már hat éve él Németországban, a titkos rendőrség őrizetbe vette, mert egy német leánnyal élt együtt. Internálótáborba zárták, majd egy napon autóba ültették és kivitték az erdőbe. Véres kínzások után felkötötték egy fára. Egy közeli lárma elűzte a merénylőket, akik így nem tudták tökéletesen bevégezni hőhárnyukukat. Wolf Rose kinos tusa után szabadult meg. — A német furdók sorozatosan zárják be kapukat a zsidó nyaralók előtt. Ujabbban Westerland, Norderney és Arendsee csatlakozott azon furdókhoz, amelyek megtillik a zsidó furdóvendégek látogatását.

EDINBURG. H. G. Wells, az ismert angol író, a Pen Club kongresszusán tartott megnyitójában, többek között a következőket mondta: „A berlini Pen Club számos íróit kizárt azért, mert zsidók, marxisták, vagy pacifisták. A nemzetközi Pen Club szempontjából ez a ügy nagyon egyszerű. Ha a nemzetközi Pen Club szellemi tehetségek Clubja, úgy el kell távolodjon Berlinből. Bejelentette továbbá Wells, hogy rövidesen megalakul egy új német Pen Club, Németország határain kívül, amelyben az összes menekült német írók részt vesznek. A székhelye vagy Párisban, vagy Londonban lesz. Beszédét így fejezte be Wells: „Nem sokára eljön azon idő, amikor újból, kivétel nélkül minden író tagja lehet majd a berlini Pen Clubnak.

VARSÓ. A lengyel kormány engedélyezte a zsidó centrumokban nyilvános akciók levezetését a Keren Hatara érdekében. Az akcióhoz a lengyel zsidóság legprominensebb vezetői csatlakoztak.

LODZ. A Poale Agudas Jisroel szervezet az elmúlt héten Lodzban tartotta meg konferenciáját.

HAMBURG. Dr Josef Carlebach által szerkesztett „Isr. Familienblatt“-ot, amely egyik legutóbbi számában megcáfolta a rituális vérvád legendákat, a hatóság elköszölte azon a címen, hogy alkalmas a lakosság nyugtalanítására.

BÉCS. A Keren Hatara központ a napokban ülésezett Bécsben, amely a Szovjetországban élő jesivabocherek Palesztinába való átszállításának kérdésével foglalkozott.

Egyesületi hírek

Bne Akiba tábor Kerőfurdón. Az erdélyi Bne és Bnet Akiba szervezet ezidén is megrendezi szokásos nyári táborát. Az ez évi tábor a Gherla melletti gyönyörű fekvésű Kerőfurdón lesz, melyen részt fognak venni, úgy a csehszlovákiai, ruszinszói, mint a magyarországi Bne Akiba szervezetek tagjai is. A tábor tart június 1-től augusztus 1-ig. A gyermekek felügyeletével egy képzett gyermeknevelő lesz megbízva.

Ha Bucureştibe érkezik szálljon meg a

Hotel Imperial-ban

Calea Victoria 49.

A királyi palota szomszédságában.

Ujjonnan átalakítva. — Olcsó árral.

Kelmefestést

minden színben, vegyítést, gallér mosást legszebben és legolcsóbban vállalok

BORGOS

Színház oldal, Bazár-épület

Fiókfelvétel: **Plata Unirii 16**

Palesztinai hírek

Az angol gyarmattügyi miniszter az alsóházi felhatalmazások alkalmával, amelyek a palesztinai zsidó bevándorlás korlátozását és a csekély számú certifikátok kibocsátását támadták, kijelentette, hogy a bevándorlás tekintetében kizárólag a főkormányzó véleménye a döntő, mert ő ismeri legjobban az ország befogadó képességét — és gazdasági erejét.

A hivatalos lap jelentése szerint március hónapban 3567 zsidó érkezett Palesztinába. Az összes utasok száma 3840 volt. A zsidó bevándorlók között 213-an, mint turisták érkeztek és utólag megkapták az állandó tartózkodási engedélyt, 408 zsidó a tőkés kategóriához tartozik és legkevesebb 1000 font tőkével rendelkezik. Palesztinában tehát márciusban legkevesebb 500.000 font tőkebevitel történt. — Februárban 2789 bevándorló között 2756 volt a zsidó. További 289 zsidót regisztráltak februárban, mint bevándorlót, akik addig nem rendelkeztek tartózkodási engedéllyel és februárban megkapták. Februárban 356 zsidó tőkés bevándorlás történt az országba.

Az arab nacionalista sejtő az utóbbi időben hasábjait német — nemzetiszocialista „vezérek” arcképeivel tölti ki. Az arab ifjúságot felhívják, hogy a zsidók elleni harcukat Hitler példája szerint szervezzék meg. „Al Dipo” jaffai újság nyomtatásában hozza Hiller „Mein Kamp” című művét.

A palesztinai rendőrizgatóság hivatalos kommuniké adott ki azzal a hírrel kapcsolatban, hogy angol rendőrök horogkeresztes díszített egyenruhában jelentek meg a telavivi vásáron. A kommuniké megállapítja, hogy mindössze egy rendőrnök az egyenruháján volt horogkeresztes jelvény, azonban társa figyelmeztetésére az is azonnal eltávolította. A rendőrizgatóság ennek dacára mélyen sajnálja az „izléstelen” kilengést.

A palesztinai kormány 1 heti időtartamra betiltotta az „Al Jamea Al Islamia” című arab napilapot, amely a „Sfürmer” vérvád-számát klistrozva közölte és arabra fordítva hozta a cikkek tartalmát.

Közvetlen Sevusz előtt, a tömegkatasztrófa után foglalta el a liberális rabbiszék, Rabbi Mose Kiers örökét Rabbi Aser Wolf Wieder új főrabbi. Az új lelkipásztor kiváló tudós és már az első napokban alkalmat nyitott tetteiről a katasztrófaal sújtottak felszólításában és támogatásában bizonyítékot szolgáltatni.



TUNGSTRAM
GYÖNGYFÉNYLÁMPA
TETSZETŐS, ELŐKELŐ

Olcsón vásárolhat!

Fürdődresszi, harisnyát, keztyűt, férfinget, nyakkendőket és rövidárukat

Szenszki Miklósnál
ORADEA, Sas-Passage

Meghívó.

Az oradeai Izr. Szentegylet Chevra Kadisa képviselőtestülete f. é. július 5-én csütörtök délután fél 8 órakor Str. Fuchs M. (Zárda u.) 2. sz. alatti helyiségében közgyűlést tart, amelyre a t. tagokat ezennel meghívom.

Tárgysorozat: 1. Elnöki jelentések.
2. Zsidó kórházi sebészorvos megválasztása.
3. Esetleges indítványok.

Oradea, 1934. június 27.

Leitner Lázár
elnök.

ZSIDÓ HUMOR ÉS KIS ZSIDÓ TÖRTÉNETEK

Miért szolgál a katonaságnál?

A tábornok inspicálni jár. Elvonul a csapattal előt és a regrulákat kitanitják, hogy ha a tábornok ur megkérdezi, miért szolgál azt kell mondani, hogy a „királyért és hazáért.” Végül egy hirsorsoshoz jut. Nem érti, mit kérdez a tábornok. A tolmács elmondja, hogy mit kérdez a tábornok. Miért kell szolgálnom?

Mire a megszólított válaszol:

— Weil man hat mich gemaszert . . .

A kölcsönösség elve alapján

Élt egy kis hitközségben egy rabbi. Aki kora ifjúságban, mielőtt még rabbi lett volna, sokáig, mint kereskedő dolgozott. Ebből az időből maradt az a szokása, hogy sokat szeretett utazni. A hitközség, amely különben nagyon szerette lelkipásztorát, nem szívesen látta, hogy rabbija, oly gyakran utazik. Amikor ezt tapintatos formában tudomására adták így válaszolt; célzást téve a tagok nem nagy valóságára:

— Hagyjatok engem utazni — akkor én is hagylak beneteket szaladni.

A magántulajdon szentsége

Egy nagyon szegény, de tudós zsidó azzal keresle meg keserves kenyerét, hogy vándor — prédikációt tartott és ebből volt meg szűkössége. Ilyen körülmények között meg egy jó módu hirsorsost, aki mindég támogatta. Egyben, amikor újból meglátogatta utján, az adományozó így szólott:

— Most nem tudok adni, mert férjhez adom lányomat és minden összegre szükségem van.

Mire a maggid így válaszolt;

— Az én pénzemem ne adja Ön férjhez a leányát . . .

Miért nem adnak egy tudósnak

Egy nagyon okos rabbinak elmondották egyszer, hogy gyűjteni járnak, két ember számára. Az egyik, egy vak — ember, a másik pedig egy nagyon szegény tudós. A gazdag, akihez adományért mentek, csak a vak — részére adott tekintélyes összeget, viszont a szegény tudósnak semmit. Mire a rabbi a következőképpen indokolta ezt:

— Azért adott a vaknak, mert vak az még ő is lehet. De a szegény tudósnak nem kellett adjon — mert szegény tudós ő sohasem lesz.

Ki vállalkozik?

Egy nagyon szellemes zsidó asszonyról beszéltek a következők. Háziorvosa egyszer azt panaszolta, hogy ő akire életét egészségét bizza, alig negyedrészt kapja annak az összegnek, amelyet évente ügyvédjének kifizet. Mire az asszony így válaszolt.

— Az ügyvédemnek átadtam a peres akciókat és ezzel anyagi betegségemet elviszi magával a házába. Ha Ön is vállalkozik arra, hogy betegségemet elviszi magával, akkor tisztelettel annyit adok, mint ügyvédemnek szoktam.

„ZION-LLOYD“

a régi közismert utazási iroda Palesztina, Syria, Egyptom, Görög- és Törökország részére,

M. IANPOLSKY

a Zsidó Nemzeti Alap volt igazgatója vezetése alatt, keres Erdély nagyobb helyiségeiben képviselőket

Ajánlatok (magyar nyelvű is lehet)

„ZION-LLOYD“

Oficiu de turism și voiaj
București, Calea Victoriei Nr. 33
Személyes ajánlatok előnyben!

Zsidó vagy?

Támogasd előfizetéseddel a „NÉPUNK“-ot!